

บทที่ ๓

การบริหารงานของศูนย์พัฒนาอาชีพ ต.หนองบัว อ. เมือง จ. กาญจนบุรี

ในหนังสือนี้จะกล่าวถึงความเป็นมาของโครงการศูนย์พัฒนาอาชีพ ความรู้ทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับศูนย์พัฒนาอาชีพเป็นการปูพื้นฐานเกี่ยวกับศูนย์ฯ และจะกล่าวถึงการศึกษาถึงการบริหารงานของศูนย์ฯ ต.หนองบัว อ. เมือง จ. กาญจนบุรี ซึ่งกล่าวถึงประวัติความเป็นมาของศูนย์พัฒนาอาชีพ ต.หนองบัว อ. เมือง จ. กาญจนบุรี การแบ่งส่วนการบริหารอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ งบประมาณ การฝึกอบรมวิชาชีพแก่เยาวชน

ความเป็นมาของโครงการศูนย์พัฒนาอาชีพ

สืบเนื่องมาจากวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๐๘ Mr. J. Patel ผู้เชี่ยวชาญจาก Cottage Industries จาก ไอ.แอล.ไอ. ได้เข้าพบอธิบดีกรมการพัฒนารัฐบาล (นายสาย หุตะเจริญ) และได้เสนอแนวความคิดการสร้างเมืองเล็ก ๆ ขึ้นในชนบท โดยเน้นกำลังของหน่วยงาน องค์การ ราชการ หรือเอกชนที่เกี่ยวข้องเข้าด้วยกัน จัดสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกจรรยาบริการต่าง ๆ สถาบันทางเศรษฐกิจ สังคม การปกครอง ขึ้น คล้ายกับในเมือง กรมการพัฒนารัฐบาลเห็นว่าเป็นแนวความคิดที่ดี จึงได้นำผู้เชี่ยวชาญคนนี้ไปเยี่ยมเขตพัฒนารัฐบาล อ. แกลง จ. สระบุรี Mr. J. Patel ได้แพร่ความคิดในเรื่องโครงการพัฒนาหมู่บ้านชนบทให้เป็นเมือง แก่คณะกรรมการพัฒนาหมู่บ้าน (กพม.) ที่ตำบลระบำแพว ซึ่ง กพม. กพค. (คณะกรรมการพัฒนาตำบล) มีความสนใจและต้องการที่จะจัดทำโครงการนี้ขึ้นในท้องที่ตำบลระบำแพว

ต่อมากรมฯ ได้จัดให้มีการประชุมเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง พิจารณารายละเอียดโครงการนี้รวม ๓ ครั้ง ในที่สุดลงมติรับหลักการจะจัดทำโครงการพัฒนาหมู่บ้านให้

เป็นเมืองขึ้นในเขต ๓ ตำบล คือ ตำบลศาลเคี้ยว ตำบลห้วยแห้ง และตำบลจำผักแพว โดยให้เสนอแนวความคิดนี้ต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริหารและประสานงานพัฒนาการชุมชน ซึ่งมีรองนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน คณะกรรมการบริหารฯ เห็นชอบในหลักการ และได้ประกาศแต่งตั้งคณะอนุกรรมการดำเนินงาน (Working Group) โครงการพัฒนาหมู่บ้านให้เป็นเมืองขึ้น อันประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานต่าง ๆ ดังนี้ คือ

อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน	เป็นประธาน
ผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรี	เป็นกรรมการ
ผู้แทนสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ	เป็นกรรมการ
ผู้แทนกระทรวงเกษตร	เป็นกรรมการ
ผู้แทนสำนักผังเมือง	เป็นกรรมการ
ผู้แทนกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ	เป็นกรรมการ
ผู้แทนกรมแรงงาน	เป็นกรรมการ
ผู้แทนกรมการปกครอง	เป็นกรรมการ
ผู้แทนสำนักงบประมาณ	เป็นกรรมการ
ผู้แทนกรมการพัฒนาชุมชน	เป็นกรรมการ

จากผลการศึกษาของคณะกรรมการดังกล่าว ทำให้ทราบปัญหาและความต้องการของชาวบ้านอย่างแท้จริง และได้พบว่าเด็กวัยเรียนอายุระหว่าง ๑๕ - ๑๘ ปี ส่วนใหญ่มีความรู้จบเพียงชั้น ป.๔ และมักจะไม่ได้อ่านต่อ

ผลที่สรุปคณะกรรมการบริหารและประสานงานพัฒนาการชุมชน มีมติให้ดำเนินการตามโครงการโคที่เขตพัฒนา อ.แก่งคอย ที่ประชุมได้มีมติให้เรียกชื่อโครงการนี้ว่า "โครงการพัฒนาหมู่บ้านให้เป็นเมืองชนบท" (Rural Township Project) ซึ่งได้มีมติในเดือนกันยายน ๒๕๐๘ และองค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ไอ.แอล.โอ) เสนอให้ความช่วยเหลือในเรื่องบริการผู้เชี่ยวชาญ โดยส่ง Mr. Robert Poupert

ผู้เชี่ยวชาญด้าน Rural Development มาเป็นที่ปรึกษาเกี่ยวกับโครงการในปลายปี ๒๕๐๔

ในเดือนเมษายน ๒๕๑๐ Mr. Robert Poupart ได้เข้าพบสนทนากับอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน (นายสาย หุตะเจริญ) เกี่ยวกับปัญหาวัยรุ่นในเขตของโครงการ หลังจากที่คุณเชี่ยวชาญได้มาประจำเป็นที่ปรึกษาโครงการนี้แล้ว ซึ่งเด็กส่วนใหญ่จบ ป.๔ แล้ว ไม่มีความรู้หรือฝีมือในการประกอบอาชีพ จึงเป็นเหตุให้เกิดการว่างงาน และอพยพไปทำงานนอกหมู่บ้านของตน

จากข้อเสนอแนะดังกล่าว กรมการพัฒนาชุมชนได้เห็นชอบด้วย และได้เสนอแนวความคิดต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริหารและประสานงานพัฒนาการชุมชน ซึ่งเห็นชอบในหลักการและมีมติให้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นรับผิดชอบโดยตรง โดยมีรองอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน ฝ่ายปฏิบัติการเป็นประธาน และผู้แทนจากกรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นกรรมการ อาทิ ผู้อำนวยการจังหวัดสระบุรี ผู้แทนกรมการปกครอง ผู้แทนกรมปลัดสัตว์ ผู้แทนสภาวิจัยแห่งชาติ ผู้แทนกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม เป็นต้น และได้เรียกชื่อโครงการนี้ว่า "โครงการฝึกอบรมวิชาชีพแก่เด็กวัยรุ่นในหมู่บ้าน" (Training Centre Rural Youth) ในการดำเนินงานตามโครงการนี้ ได้รับความร่วมมือสนับสนุนจาก ไอ.แอล.โอ. โดยส่งผู้เชี่ยวชาญมาร่วมประจำปฏิบัติงานจำนวน ๑ นาย และให้อุปกรณ์ต่าง ๆ มีมูลค่า ๔,๐๐๐ เหรียญสหรัฐอเมริกา

ในปี ๒๕๑๑ เจ้าหน้าที่จังหวัดอำเภอลำปางได้ประชุมปรึกษาหารือราษฎรในการจัดตั้งศูนย์ฯ และในที่สุดราษฎรหมู่บ้านโคกกรุง ต.จำนงค์แพ้ว โดยยกที่ดินรวม ๒๕ ไร่เศษ ให้เป็นสถานที่ก่อสร้างศูนย์ฯ ซึ่งกรมการพัฒนาชุมชนร่วมกับหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องตามที่ได้รับแต่งตั้งจากคณะกรรมการบริหารฯ ได้ดำเนินการตามโครงการตั้งแต่ปี ๒๕๑๑ ในการปราบพื้นที่และก่อสร้างอาคาร และเริ่มเปิดรับเยาวชนอายุ ๑๕ - ๑๘ ในเขตของโครงการในท้องที่ ๓ ตำบล เข้าฝึกอบรมวิชาชีพรุ่นแรก ในปี ๒๕๑๒

วัตถุประสงค์ของโครงการฝึกอบรมวิชาชีพแก่เด็กวัยรุ่นในหมู่บ้าน

๑. เพื่อสร้างสถาบันฝึกอบรมวิชาชีพในระดับหมู่บ้านอย่างถาวร
๒. เพื่อขจัดปัญหาการว่างงานของเยาวชน ซึ่งอยู่ในหมู่บ้านชนบท โดยให้ความรู้เพิ่มขึ้นเพียงพอที่จะประกอบอาชีพในชุมชนได้อย่างดี
๓. เพื่อจัดหาวิธีการแบบใหม่ที่ได้ผลมาแล้วในการเกษตร อันจะขจัดปัญหา รายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย
๔. เพื่อเป็นการสร้างผู้นำท้องถิ่นขึ้นมาในหมู่บ้าน ตั้งแต่ยังอายุน้อยแทน คนแก่ที่จะหมดสิ้นไปตามธรรมชาติ
๕. เพื่อเป็นการสร้างความมั่นคง เป็นปึกแผ่นและความสงบสุขในหมู่บ้าน กล่าวคือ เด็กวัยรุ่นที่ได้รับการฝึกอบรมมีฝีมือจะอยู่ในหมู่บ้านของตน และมีงานทำไม่ กอกรวนให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อย
๖. เพื่อเป็นโครงการทดลอง (Pilot Project) หากได้ผลดีจะขยาย ไปยัง เขตพัฒนาอื่น ๆ ทั่วประเทศ
๗. เพื่อสนับสนุนและสอดคล้องตามนโยบายแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ

การฝึกอบรมวิชาชีพแก่เยาวชนในหมู่บ้านได้ดำเนินการมาด้วยดีตลอดมา จนกระทั่งปี ๒๕๑๕ กรมการพัฒนาชุมชนได้ปรับปรุงการฝึกอบรมให้ดีขึ้นกว่าเดิม พร้อม ทั้งเปลี่ยนชื่อ "โครงการฝึกอบรมวิชาชีพแก่เยาวชนในหมู่บ้าน" เป็น "ศูนย์พัฒนาอาชีพ" ตั้งแต่นั้นมา จึงนับได้ว่าศูนย์พัฒนาอาชีพอำเภอแม่แจ่ม จังหวัดสระบุรี เป็นศูนย์อาชีพแห่ง แรกของกรมการพัฒนาชุมชน ต่อมาจึงมีศูนย์พัฒนาอาชีพเกิดขึ้นอีกหลายแห่งจนปัจจุบันนี้ มีศูนย์ฯ ทั้งหมด ๕ แห่ง

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับศูนย์พัฒนาอาชีพ

ศูนย์พัฒนาอาชีพเยาวชน

กรมการพัฒนารัฐมนตรีเป็นนโยบายที่จะให้เยาวชนตามหมู่บ้านต่าง ๆ เป็นผู้มี
 ความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพ และมีพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่
 ชุมชนและสังคม กรมการพัฒนารัฐมนตรีจึงได้วางโครงการจัดตั้งศูนย์พัฒนาอาชีพเยาวชน
 ขึ้นเป็นสถาบันที่ให้การศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพแก่เยาวชนในชนบท และเป็นศูนย์เผยแพร่
 ความรู้ทางการเกษตรแก่ประชาชน ซึ่งศูนย์นี้มีลักษณะเป็นศูนย์เปิดซึ่งประชาชน
 โดยเฉพาะเยาวชนผู้ยากไร้ความรู้ความสามารถเข้าไปแสวงหาความรู้และประสบ
 ความสำเร็จได้จากศูนย์ฯ

หลักการ

ด้วยประชาชนในชนบทซึ่งประกอบอาชีพทางการเกษตรต้องประสบปัญหาใน
 ด้านการขาดความรู้ในการประกอบอาชีพตามเทคนิคใหม่ ๆ ที่ทางเจ้าหน้าที่ของรัฐนำ
 เอาไปเผยแพร่ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติตามได้ และปรากฏเสมอว่าประชาชนต้องขาดทุน
 เพราะผลผลิตที่ได้ไม่คุ้มกับทุนที่ลงไป ทั้งนี้เป็นเพราะการดำเนินงานขาดหลักวิชาที่
 เหมาะสม และจำเป็นต้องทำการประกอบอาชีพประเภทนั้น ในขณะที่เดียวกันปรากฏว่า
 เยาวชนในชนบทมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น และไม่สามารถใช้แรงงานช่วยเหลือพ่อแม่ใน
 การประกอบอาชีพได้อย่างจริงจัง ทั้งนี้เนื่องจากการขาดความรู้ในการประกอบอาชีพ
 นั้นเอง ทำให้เกิดปัญหาเยาวชนขึ้นในชนบท เพื่อเป็นการช่วยแก้ปัญหาเหล่านี้ของ
 ประชาชนในชนบท พร้อมทั้งเป็นการกระตุ้นให้ประชาชนประกอบอาชีพทางการเกษตร
 อย่างจริงจัง โดยสามารถนำเอาเทคนิคใหม่ ๆ เข้าไปปรับปรุงการผลิตเพื่อให้การ
 ผลิตสูงขึ้น และช่วยแก้ปัญหาการว่างงานหรือทำงานไม่เต็มที่ตั้งของผู้ใหญ่และเยาวชน

๑ การพัฒนารัฐมนตรี, กรม. กองวิจัยและประเมินผล, รายงานลักษณะ
แรงงานและการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมของเยาวชน, หน้า ๑๗.

จึงได้กำหนดนโยบายจัดตั้งศูนย์พัฒนาอาชีพเยาวชนขึ้น^๑ เป็นสถาบันฝึกอบรมด้านเกษตร และด้านอาชีพแก่เยาวชนที่จบการศึกษาภาคบังคับอายุระหว่าง ๑๕-๒๐ ปี และไม่มีโอกาสศึกษาต่อเพื่อให้มีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพเพื่อช่วยเหลือตนเอง และผู้ปกครองได้ เช่น ด้านการเกษตร ด้านช่างไม้ ช่างปูน ช่างวิทย์ ช่างซ่อมเครื่อง ยนต์ ด้านตัดเย็บเสื้อผ้า ทอผ้า ย้อมสี ฯลฯ เป็นต้น ตามแนวที่คณะกรรมการการ ฝึกอบรมในด้านการประดิษฐ์อันตั้งตามวัฒนธรรมไทย ให้มีความเข้าใจในการปกครอง ตามระบอบประชาธิปไตย ให้รู้จักการบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและให้รู้จักรับผิดชอบต่อ ชุมชน หมู่บ้าน ตำบลของตนเอง เพื่อผลประโยชน์ของตนเอง ครอบครัว สังคม และ ประเทศชาติในที่สุด

วิธีดำเนินการ

๑. คัดเลือกเยาวชนจากตำบลต่าง ๆ ในจังหวัดที่เป็นที่ตั้งศูนย์หรือใกล้เคียง เข้ารับการฝึกอบรม โดยให้คณะกรรมการสภาตำบลเป็นผู้คัดเลือก ถ้าเป็นไปได้ควรเป็น เยาวชนที่ผ่านการจัดค่ายและฝึกอบรมระยะสั้นมาแล้ว
๒. การจัดหลักสูตรภาควิชาเกษตรนั้น เยาวชนจะต้องศึกษาวิชาหลักที่เกี่ยวข้อง กับอาชีพหลักของผู้ปกครองที่ใดทำอยู่แล้ว และมีวิชาเอกด้านการเกษตรทั่วไป เช่น การ ปลูกพืชผักสวนครัวและการเลี้ยงสัตว์ หรือวิชาช่างอื่น ๆ
๓. จัดให้เยาวชนได้มีการฝึกปฏิบัติตามวิชาชีพที่ตนศึกษาโดยศูนย์ฯ เป็นผู้ ออกเงินทุนให้แต่ลดกำไรที่เกิดจากการฝึกอบรมนั้นให้เป็นรายได้ของ เยาวชน
๔. เมื่อเยาวชนจบการฝึกอบรมไปแล้ว เจ้าหน้าที่ (โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ศึกษานิเทศก์) จะต้องติดตามผลและให้การช่วยเหลือสนับสนุนให้เยาวชนนำความรู้ความ สามารถที่ได้รับจากการฝึกอบรมนั้นไปประกอบอาชีพได้จริง ๆ หรือสามารถเป็นวิทยากร ในท้องถิ่นต่อไป

^๑ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๘

๕. เยาวชนที่ขอยกออกไปแล้วนั้น จะต้องจัดตั้งกลุ่มเยาวชนในกรณีที่ยังไม่มีกลุ่มเยาวชนหรือไม่ได้เป็นผู้ที่มาจากศูนย์เยาวชนชุมชน หากมีกลุ่มเยาวชนแล้วหรือเป็นผู้ที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นตัวแทนมาจากศูนย์เยาวชนชุมชน เยาวชนผู้นั้นก็ต้องกลับไปทำงานกับศูนย์เยาวชนของตน

หลักการการฝึกอบรม

ความรู้ในการประกอบอาชีพของเยาวชนจะได้รับการฝึกอบรมนั้น แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ วิชาบังคับ และวิชาเลือก

หมวดวิชาบังคับ ได้แก่ ความรู้ทางด้านการเกษตรทุกสาขาวิชา โดยจะจัดฝึกอบรมให้ตามความสมัครใจของ เยาวชนว่าจะเลือกเรียนสาขาอาชีพเกษตรประเภทใด

หมวดวิชาเลือก ได้แก่ ความรู้พิเศษต่าง ๆ ที่เยาวชนจะสามารถเลือกเรียนเป็นวิชาเลือกของตนเองได้ อันได้แก่วิชาช่าง เครื่องยนต์ ช่างไม้ ช่างตัดผม ช่างตัดเย็บเสื้อผ้าและแม่แต่มหาวชิราวุธ ซึ่งเป็นวิชาบังคับนั้น เยาวชนก็สามารถที่จะเลือกเรียนเป็นวิชาเลือกได้เช่นกัน เช่น วิชาบังคับสอนเรื่องเพาะเห็ดฟาง แต่เยาวชนผู้นั้นต้องการที่จะให้มีความชำนาญและสนใจเรื่องนี้จริง ๆ ก็สามารถเลือกวิชาเห็ดฟางเป็นวิชาเลือกได้อีก หรืออาจจะเลือกวิชาการเลี้ยงไก่เป็นวิชาเลือกก็ได้เช่นกัน^๒ เยาวชนจะได้รับการฝึกทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติควบคู่กันไป โดยอยู่ภายใต้การควบคุมและให้การฝึกอบรมอย่างใกล้ชิดจากครูผู้สอนในแต่ละประเภทของวิชา

^๑ ศูนย์พัฒนาอาชีพบางแห่ง เรียนวิชาหลักและวิชาการสำหรับผู้เขียนขอใช้คำว่า วิชาบังคับ และวิชาเลือก

^๒ สัมภาษณ์ นายสิทธิศักดิ์ ศิริทรัพย์, ผู้ปกครองศูนย์ฯ ต.หนองบัว อ.เมือง จ.กาญจนบุรี, วันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๒๓

นอกจากหมวดวิชาบังคับและวิชาเลือกดังกล่าวแล้ว เยาวชนจะได้รับการเรียนรู้ในวิชาความรู้ทั่ว ๆ ไป เช่น วิชาการพัฒนาชุมชน วิชาหน้าที่พลเมืองศีลธรรม และการศาสนา ทั้งนี้โดยมุ่งไปสู่การฝึกหัดการอ่านและเขียนหนังสือเป็นสำคัญ อย่างเช่นกรณีศูนย์พัฒนาอาชีพเยาวชนจังหวัดยะลาที่เยาวชนส่วนใหญ่ไม่สามารถพูดเขียนภาษาไทยได้ ก็จะได้รับ การเรียนรู้จากศูนย์ควย

ระยะเวลาการฝึกอบรม การฝึกอบรมเยาวชนแต่ละรุ่นใช้เวลาตั้งแต่ ๔ - ๖ เดือน (ขึ้นอยู่กับงบประมาณที่ได้รับและกิจกรรมที่เยาวชนเลือก) ในการฝึกอบรมเยาวชนจะต้องกันอยู่พักแรมร่วมกันที่ศูนย์ฯ จนตลอดระยะเวลาที่ฝึกอบรม

การติดตามผลการฝึกอบรม ภายหลังจากที่เยาวชนสำเร็จการฝึกอบรมไปแล้ว เจ้าหน้าที่ยของศูนย์พัฒนาอาชีพ และคณะกรรมการสภาตำบล และคณะกรรมการพัฒนาหมู่บ้านจะต้องมีหน้าที่คอยติดตามให้ความช่วยเหลือสนับสนุนในการประกอบอาชีพของเยาวชน โดยความร่วมมืออย่างใกล้ชิดของเจ้าหน้าที่วิชาการในแต่ละอำเภอและจังหวัด ทั้งนี้เพื่อสนับสนุนให้เยาวชนสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้อย่างจริงจังต่อไป โดยการที่จังหวัดสามารถจะวางโครงการสนับสนุนอาชีพของเยาวชนเพื่อขออนุมัติงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์เพื่อช่วยเหลือเยาวชนตามความจำเป็นได้

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ แบ่งออกเป็น ๓ ฝ่าย ดังนี้

๑. คณะกรรมการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาอาชีพ ประกอบด้วย
 - (๑) นายอำเภอที่ศูนย์พัฒนาอาชีพตั้งอยู่ เป็นประธานกรรมการ
 - (๒) พัฒนาการจังหวัด เป็นรองประธานกรรมการ
 - (๓) หัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอ เป็นกรรมการ

๑ การพัฒนาชุมชน, กรม. กองวิจัยและประเมินผล, รายงานลักษณะ
แรงงาน และการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมของเยาวชน พ.ศ. ๒๕๑๘,

- (๔) ประธานคณะกรรมการสภาตำบลที่
ศูนย์ตั้งอยู่ เป็นกรรมการ
- (๕) ผู้ทรงคุณวุฒิที่นายอำเภอแต่งตั้ง ๒-๕ คน เป็นกรรมการ
- (๖) พิจารณาการอำเภอ เป็นกรรมการและ
เลขานุการ
- (๗) ผู้ปกครองศูนย์พัฒนาอาชีพ เป็นกรรมการและ
ผู้ช่วยเลขานุการ

๒. คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาอาชีพ ประกอบด้วย

- (๑) กำนันเจ้าของท้องที่ที่ศูนย์พัฒนาอาชีพตั้งอยู่ เป็นประธาน
- (๒) ผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้านของตำบลที่ศูนย์ตั้งอยู่ เป็นกรรมการ
- (๓) รองประธานคณะกรรมการหมู่บ้านทุกหมู่บ้าน เป็นกรรมการ
- (๔) ผู้ปกครองศูนย์พัฒนาอาชีพ เป็นกรรมการและ
เลขานุการ

๓. เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์พัฒนาอาชีพ

ในศูนย์พัฒนาอาชีพทุกแห่ง จะมีผู้ปกครองศูนย์หนึ่งคนรับผิดชอบการดำเนินงานทางวิชาการ เกี่ยวกับการฝึกอบรมทั้งหมดภายในศูนย์ และทำหน้าที่เป็นที่เลี้ยงคอยให้คำแนะนำในการบริหารงานของศูนย์แก่คณะกรรมการบริหารงานศูนย์พัฒนาอาชีพ ตลอดจนมีอำนาจหน้าที่ปกครองบังคับบัญชาเจ้าหน้าที่ทุกคนที่ปฏิบัติงานประจำอยู่ในศูนย์

ในแต่ละศูนย์ใช้เจ้าหน้าที่วิชาการสาขาต่าง ๆ ที่เป็นเจ้าหน้าที่ของกรรมการพัฒนาชุมชนประจำปฏิบัติงานในฐานะครูฝึกอบรม และผู้ปกครองศูนย์จะทำการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่เหล่านี้คนใดคนหนึ่ง เป็นผู้ช่วยผู้ปกครองศูนย์หนึ่งคน

เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์นี้ จังหวัดจะเป็นผู้ออกคำสั่งแต่งตั้งจากเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนประจำจังหวัดนั้น ๆ ไปเป็นเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ ยกเว้นกรณีแต่งตั้งบุคคล

อื่นนอกเขตจังหวัดเป็นอำนาจของกรมการพัฒนารัฐมนตรีในการออกคำสั่งแต่งตั้ง

ผู้ปกครองศูนย์ปฏิบัติงานขึ้นตรงต่อนายอำเภอ พัฒนาการจังหวัด และผู้ว่า
ราชการจังหวัดตามลำดับ

คณะวิทยากร

วิทยากรผู้ทำหน้าที่สอนและฝึกปฏิบัติให้แก่เยาวชนนั้น ส่วนใหญ่ได้แก่เจ้าหน้าที่
วิชาการที่ประจำที่ศูนย์แต่ละแห่งแต่ในขณะเดียวกันก็มีวิทยากรจากภายนอก เช่น วิทยากร
จากอำเภอ จังหวัด เขต หรือวิทยากรจากหน่วยงานสถาบันต่าง ๆ ซึ่งจะได้เชิญมาเป็น
บางครั้งบางคราว เข้าเป็นวิทยากร

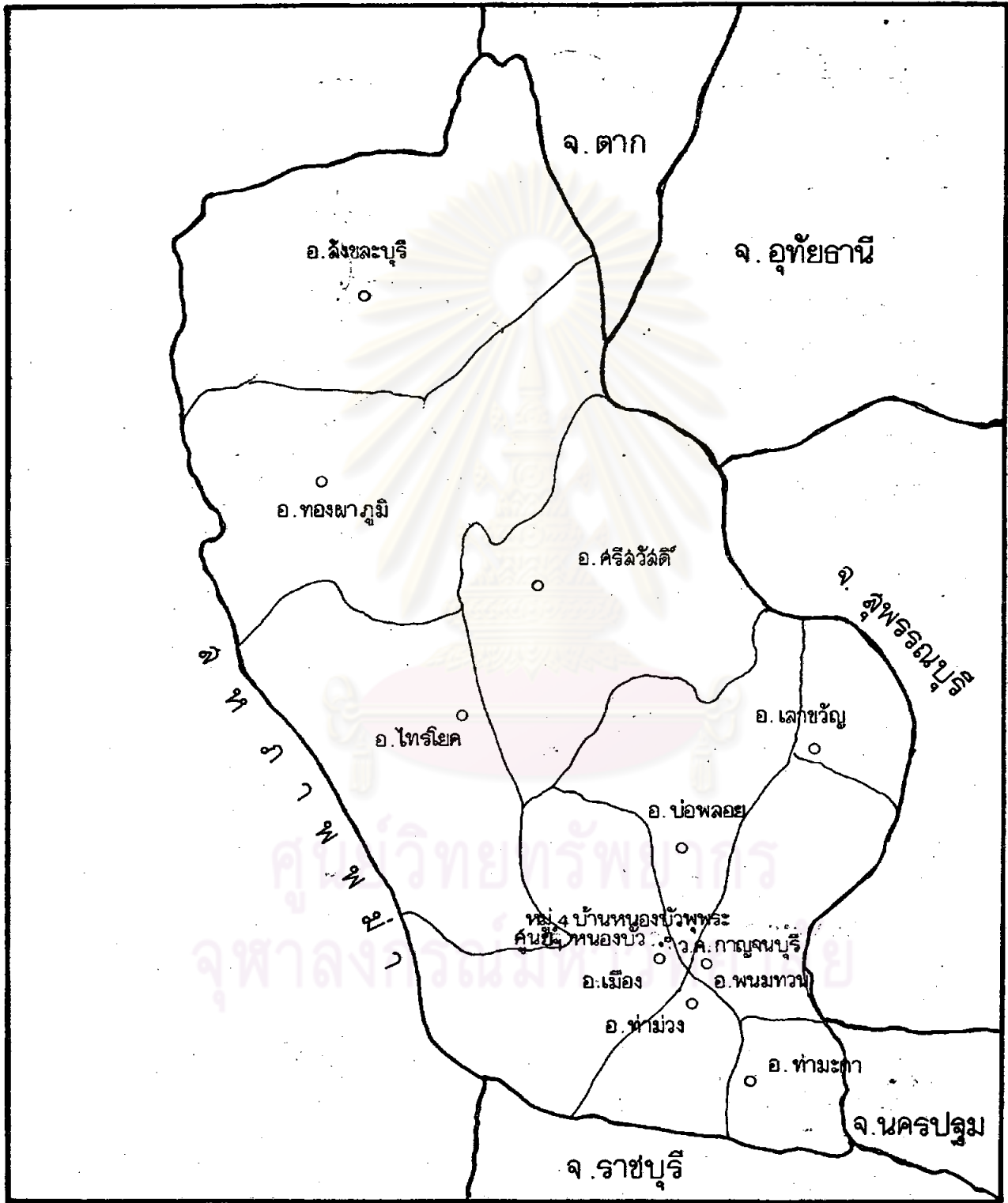
งบประมาณ

ใช้งบประมาณตามโครงการพัฒนากลุ่มอาชีพ ค่าเนิการและมีเงินอุดหนุน
การพัฒนารัฐมนตรีสนับสนุนการก่อสร้างข้างเล็กน้อยในแต่ละปี สำหรับปีงบประมาณ ๒๕๒๓
กรมการพัฒนารัฐมนตรีได้ตั้งงบประมาณค่าเนิการไว้ทั้งสิ้น ๙, ๑๖๙, ๒๐๐ บาท แยกเป็น^๑

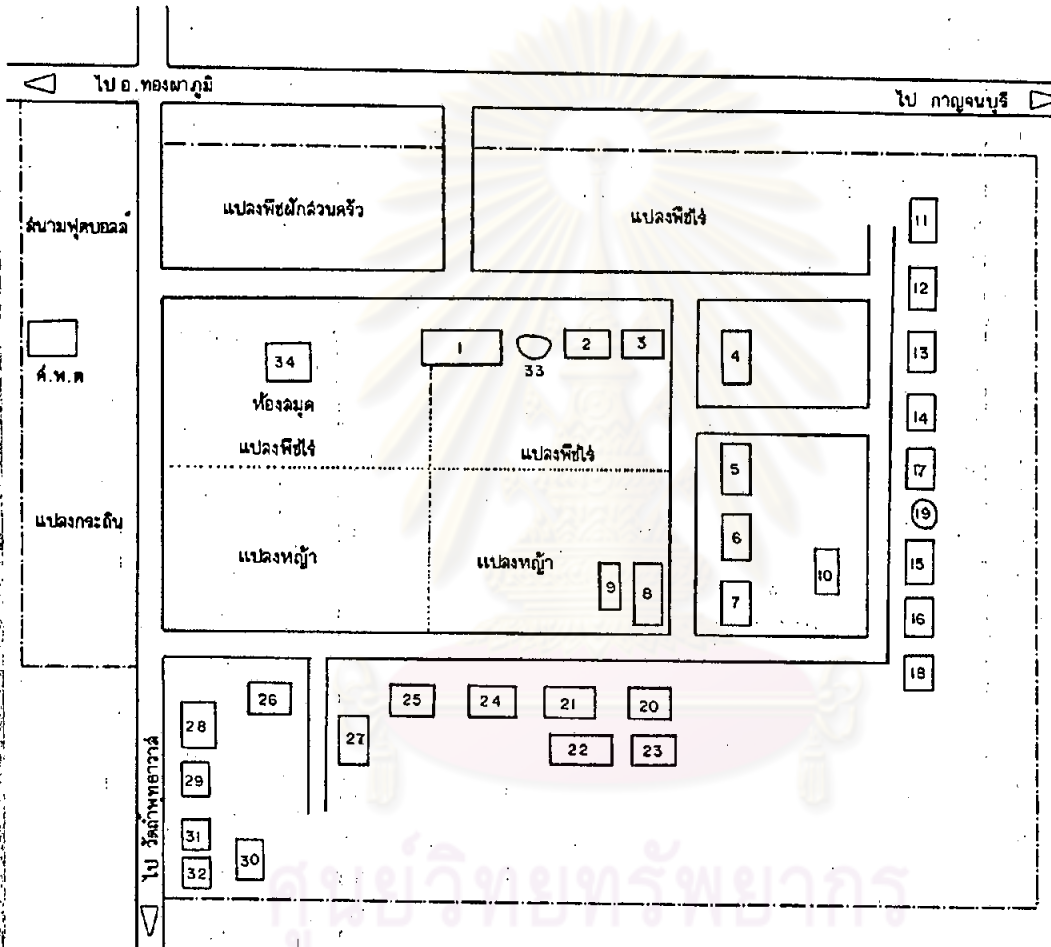
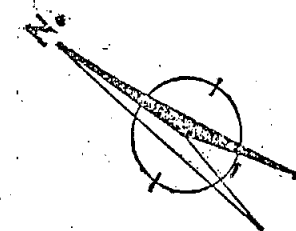
- ค่าจ้างประจำ	๙๙, ๒๐๐ บาท
- ค่าตอบแทน	๑๑๕, ๒๐๐ บาท
- ค่าใช้สอย	๑, ๘๒๔, ๘๐๐ บาท
- ค่าวัสดุ	๑, ๘๐๐, ๐๐๐ บาท
- ค่าก่อสร้าง	๓, ๓๓๐, ๐๐๐ บาท

^๑ การพัฒนารัฐมนตรี, กรม. "โครงการศูนย์พัฒนาอาชีพ", (เอกสาร
โรเนียว).

ผังแสดงเขตจังหวัดกาญจนบุรีและที่ตั้งศูนย์ฯ

ศูนย์พัฒนาอาชีพหนองบัว

- อาคารสถานที่บริเวณศูนย์ฯ
- 1 เรือนอำนวยการ
 - 2 ห้องเก็บวัสดุ
 - 3 โรงครัวชั้นมิมือ
 - 4-5 โรงฝึกงาน
 - 6-7 หอนอนชั่วคราว
 - 8 หอนอนถาวร
 - 9-10 ห้องน้ำ - ห้องล้าง
 - 11-16 บ้านพักเจ้าหน้าที่
 - 17 โรงอาหาร
 - 18 โรงผลหมากรัง
 - 19 ถังผลิตแก๊สชีวภาพ
 - 20-21 ไม้ไผ่
 - 22-23 ไม้คอก
 - 24 โรงผสมเทียมโค
 - 25 โรงพยาบาลสัตว์
 - 26 เรือนเพาะชำ
 - 27 โรงอบน้ำยาฆ่าเชื้อ
 - 28 บ้านพักเจ้าหน้าที่
 - 29-30 โรงสูบน้ำ
 - 31-32 หอถังประปาบาดาล
 - 33 ลานญี่ปุ่น
 - 34 ห้องสมุด

ศูนย์พัฒนาอาชีพ ต.หนองบัว อ.เมือง จ.กาฬสินธุ์

ประวัติ

ปี พ.ศ. ๒๕๑๓ จังหวัดกาฬสินธุ์ เห็นว่าราษฎรในท้องที่ตำบลหนองบัว และตำบลใกล้เคียงมีฐานะค่อนข้างยากจน ความเป็นอยู่กันต่าง ๆ ก็ไม่ค่อยดี ควรที่จะได้รับการสนับสนุนปรับปรุงส่งเสริมการประกอบอาชีพและความเป็นอยู่ของราษฎร ให้มีความก้าวหน้าดีขึ้น ดังนั้น ทางราชการได้สนับสนุนให้จัดตั้งศูนย์พัฒนาอาชีพแห่งนี้ ขึ้น โดยกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ได้ส่งเจ้าหน้าที่เข้าไปดำเนินการ และได้รับความร่วมมือจาก พลโท ช่าง อังศุโชติ* คณะกรรมการสภาตำบล ตลอดจนราษฎรตำบลหนองบัว และตำบลใกล้เคียง เพื่อให้เป็นศูนย์ทางวิชาการ ให้ความช่วยเหลือแก่ราษฎรหรือกลุ่มอาชีพต่าง ๆ โดยประกาศใช้ตำบลลาक्षा ตำบลหนองบัว เป็นเขตพัฒนาพิเศษ พร้อมทั้งจัดหาสถานที่ตั้งศูนย์ฯ ให้ในเนื้อที่ ๕๖ ไร่

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๑๔ ทางราชการได้จัดสรรงบประมาณ ๓๕๕,๐๐๐ บาท สำหรับการก่อสร้างเรือนอำนวยการ หองเรียน โรงฝึกงาน บ้านพักวิทยากร โรงโค คอกสุกร เล้าไก่ และลอมรื้อ พร้อมทั้งได้จัดสรรงบประมาณให้ทำการฝึกอบรมกลุ่มสตรี กลุ่มอาชีพ ช่างไม้ ช่างปูน ไร่ควาย

ในปี พ.ศ. ๒๕๑๕ ทางราชการได้จัดสรรงบประมาณให้เพิ่มเติมเป็นเงิน ๒๔๘,๑๐๐ บาท สำหรับจัดสร้างหอนอน หอน้ำหอมส้วม ทำประปาบาดาล สร้างโรงสูบน้ำ ติดตั้งไฟฟ้า ทำถนนภายในบริเวณศูนย์ฯ ทำบ่อพักน้ำ งานก่อสร้างอาคาร โรงเรียนไก่แล้วเสร็จตามแผนงานระยะแรก สามารถที่จะเริ่มดำเนินการฝึกอบรม

* ขณะนั้นดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ และเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ในท้องที่ซึ่งได้ให้การสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์พัฒนาอาชีพหนองบัว ปัจจุบันนี้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดกาฬสินธุ์

วิชาชีพและให้บริการแก่ประชาชนได้ จึงได้ทำพิธีเปิดศูนย์ฯ และเปิดการฝึกอบรม
 เยาวชนรุ่นแรก เมื่อวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๑๕ ทำการฝึกอบรมอาชีพให้แก่ราษฎร
 ผู้สนใจซึ่งเป็นเยาวชนจากอำเภอต่าง ๆ ของจังหวัดกาญจนบุรีเพียงจังหวัดเดียว
 แต่ต่อมาเมื่อการฝึกอบรมได้ผลเยาวชนสามารถนำวิชาความรู้ที่ได้จากศูนย์ฯ ไป
 ประกอบอาชีพสามารถช่วยเหลือตนเองและอุปการะบิดามารดาในเขตความรับผิดชอบ
 ของสำนักงานพัฒนาชุมชนเขต ๙ อันได้แก่ กาญจนบุรี สุพรรณบุรี ประจวบคีรีขันธ์
 สมุทรสงคราม สมุทรสาคร นครปฐม เพชรบุรี ราชบุรี ไค้เสนอเรื่องราวต่อสำนัก
 งานพัฒนาชุมชนเขต ๙ ขอให้เยาวชนในเขตจังหวัดดังกล่าวได้รับการฝึกอบรมอาชีพ
 ณ ศูนย์ฯ แห่งนี้ด้วย* ดังนั้น ในปี ๒๕๒๑ จนถึงปัจจุบันจึงมีเยาวชนทั้ง ๔ จังหวัด
 เขารับการฝึกอบรมด้วย แทนที่จะฝึกอบรมเยาวชนจากจังหวัดกาญจนบุรีจังหวัดเดียว

ศูนย์วิทยพัทยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

* ล้มภาษณ์ นายประเสริฐ แก้วนุ่น, ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาชุมชน
 เขต ๙ อดีตเคยดำรงตำแหน่งพัฒนาการจังหวัดกาญจนบุรี, วันที่ ๑๔ เมษายน

ที่ตั้ง

ศูนย์พัฒนาอาชีพหนองบัว ตั้งอยู่ที่ ๕ บ้านหนองบัวพุพระ ตำบลหนองบัว
อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี อยู่เบื้องวิทยาลัยครูกาญจนบุรี

ภูมิประเทศ

เป็นที่ราบเชิงเขา มีเนื้อที่ ๕๖ ไร่ และมีเนื้อที่สำหรับเป็นทุ่งหญ้าเลี้ยง
สัตว์อีก ๑๕๘ ไร่ ห่างจากศูนย์ฯ ประมาณ ๑.๕ กิโลเมตร และทำการ
ปลูกหญ้าไปแล้ว ๒๐ ไร่

การคมนาคม

ใช้เส้นทางหลวงแผ่นดินสาย กาญจนบุรี-อำเภอไทรโยค-อำเภอทองผาภูมิ-
-อำเภอสังขละบุรี ศูนย์พัฒนาอาชีพหนองบัว ตั้งอยู่กิโลเมตรที่ ๑๓ จาก
จังหวัดกาญจนบุรี

อาคารสถานที่

๑. เรือนอำนวยการ	๑ หลัง
๒. อาคารฝึกงาน	๒ หลัง
๓. โรงอาหาร	๑ หลัง
๔. บ้านพักเจ้าหน้าที่	๗ หลัง
๕. หอนอนชั่วคราว	๒ หลัง
๖. หอนอนถาวร	๑ หลัง
๗. โรงผสมอาหารสัตว์	๑ หลัง
๘. โรงพยาบาลสัตว์	๑ หลัง
๙. เล้าไก่	๒ หลัง
๑๐. เล้าสุกร	๒ หลัง
๑๑. โรงผสมเทียมโค	๑ หลัง
๑๒. โรงเก็บพืชผัก	๑ หลัง
๑๓. โรงสีข้าวชุมชน	๑ แห่ง
๑๔. หองสมุค	๑ แห่ง
๑๕. เตาผลิตแก๊สจากมูลสัตว์	๑ แห่ง

๑๖. โรงสูบน้ำ	๒ หลัง
๑๗. หอถังประปาบาดาล	๒ หอ
๑๘. บ้านพักคนเลี้ยงโค	๑ หลัง
๑๙. คอกโค	๒ คอก
๒๐. เรือนเพาะชำ	๑ หลัง

วัตถุประสงค์ของศูนย์พัฒนาอาชีพ ต.หนองบัว อ.เมือง จ.กาญจนบุรี*

๑. เพื่อให้การฝึกอบรมเกี่ยวกับกรรมวิธีการหลักแผนใหม่และช่างฝีมือให้แก่เยาวชนในเขตสำนักงานพัฒนาชุมชนเขต ๙ จำนวน ๘ จังหวัด อันได้แก่ กาญจนบุรี สุพรรณบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สมุทรสงคราม สมุทรสาคร นครปฐม เพชรบุรี ราชบุรี
๒. เพื่อกระตุ้นเตือนและส่งเสริมให้เยาวชนและเกษตรกรนำวิธีการผลิตแผนใหม่ไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพ
๓. เพื่อแก้ปัญหาการว่างงานและส่งเสริมให้เยาวชนรักท้องถิ่นของตนเอง โดยไม่ต้องเคลื่อนย้ายไปประกอบอาชีพที่อื่นอย่างเลื่อนลอย
๔. เพื่อเพิ่มพูนรายได้ และยกระดับการครองชีพของชาวชนบทอันจะนำไปสู่เสถียรภาพทางเศรษฐกิจและการเมืองของประเทศ
๕. เพื่อเป็นศูนย์กลางในการให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ทั้งทางด้านวิชาการและวิชาชีพ
๖. เพื่อเป็นสถานที่ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่กรมการพัฒนาชุมชน และหน่วยงานอื่นที่มาใช้บริการของศูนย์ฯ ตลอดจนเป็นแหล่งเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานพัฒนาชุมชน

* ที่มา สรุปสาระสำคัญโดยผู้เขียน

๗. เพื่อฝึกอบรมส่งเสริมให้เยาวชนรู้จักสิทธิหน้าที่ในการเป็นพลเมืองดี ตลอดจนทั้งการฝึกอบรมให้เป็นผู้นำ และการรวมกลุ่มในการประกอบอาชีพต่าง ๆ ในชนบท

การบริหารงานของศูนย์พัฒนาอาชีพ ต.หนองบัว อ.เมือง จ.กาญจนบุรี

ภูมิหลังการบริหารงานของศูนย์ฯ หนองบัว

ศูนย์ฯ หนองบัวได้ดำเนินการบริหารงานตั้งแต่ ๒๕๑๕ จนถึงปัจจุบันนี้ได้มีนโยบายบางอย่างซึ่งมีผลกระทบต่อโครงสร้างการบริหารงานของศูนย์ฯ กล่าวคือ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๕ จนถึงปี ๒๕๒๑ การบริหารงานของศูนย์ฯ อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของจังหวัดกาญจนบุรี ทั้งในแง่บุคคลากร งบประมาณ การบังคับบัญชา ตลอดจนการฝึกอบรมอาชีพเยาวชน ซึ่งกรมการพัฒนารัฐมนตรีได้มีนโยบายให้การบริหารงานของศูนย์ฯ ขึ้นตรงต่อจังหวัดกาญจนบุรี โดยกำหนดไว้ชัดเจนว่า^๒ การบริหารงานของศูนย์ฯ ให้ขึ้นตรงต่ออำเภอ จังหวัด ตามลำดับ พัฒนาการอำเภอในฐานะเจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนารัฐมนตรีต้องเอาใจใส่ดูแลรับผิดชอบการดำเนินงานโดยทั่วไป อำนวยความสะดวกในการเบิกจ่ายเงินให้ทันต่อเหตุการณ์ และต้องเป็นผู้จัดทำรายงานเสนอ นายอำเภอในฐานะผู้อำนวยการฝึกอบรม และผู้วาราชการจังหวัด

ผู้ปกครองศูนย์ฯ ใ้มีหน้าที่บังคับบัญชาเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ภายในศูนย์ฯ รับผิดชอบการฝึกอบรมเยาวชน ตลอดจนรักษาความสงบเรียบร้อยภายในศูนย์ฯ

^๑ สัมภาษณ์ คร.ไพรัตน์ เคะระรินทร์, รักษาการในตำแหน่งรองอธิบดีกรมการพัฒนารัฐมนตรี, วันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๓๓

^๒ หนังสือ มท. ๐๔๐๒/๑๓๕๐ ลว. ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๑๗ และ มท. ๐๔๐๒/๒๓๖๑ ลว. ๑๕ เมษายน ๒๕๑๗

ส่วนงานด้านวิชาการของศูนย์ฯ ให้ขึ้นตรงต่อจังหวัดโดยมีพัฒนาการจังหวัด เป็นผู้รับผิดชอบงานด้านวิชาการของศูนย์ฯ

สรุปแล้วในการดำเนินงานของศูนย์ฯ อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของจังหวัด

จากนโยบายนี้ ก่อให้เกิดผลคือที่ว่า

- เป็นการกระจายการบริหารงานให้จังหวัดรับผิดชอบ
- เกิดความคล่องตัวในการบริหารงานบุคคลเนื่องจากศูนย์ฯ ไม่มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานโดยตรง เมื่อให้จังหวัดรับผิดชอบก็สามารถสับเปลี่ยนแต่งตั้งพัฒนากรเข้าไปช่วยการฝึกอบรมได้

- จังหวัดกาญจนบุรีสามารถพิจารณาจัดสรรงบประมาณส่วนอื่นไปร่วมดำเนินการได้เต็มที่

- ศูนย์ฯ หนองบัว มีลักษณะที่พิเศษคือ ศูนย์ฯ ไคกอดตั้งขึ้นมาด้วยความร่วมมือร่วมใจของชาวบ้าน หน่วยราชการให้การสนับสนุนเท่านั้น ซึ่งตรงกับปรัชญาของการพัฒนาชุมชนที่ต้องการให้ราษฎรร่วมมือร่วมใจกันสร้างความเจริญให้แกท้องถิ่น เมื่อให้จังหวัดรับผิดชอบก็จะทำให้การสนับสนุนและความช่วยเหลือเป็นไปอย่างใกล้ชิด ความต้องการของราษฎร แตกต่างจากศูนย์ฯ อื่นที่ทางราชการเป็นผู้จัดตั้งให้

แต่ถึงอย่างไรนโยบายนี้ก็ยังมีผลเสียอยู่ที่ว่าศูนย์ฯ ขาดเจ้าหน้าที่ซึ่งมีความชำนาญเฉพาะด้านจริง ๆ เช่น ขาดช่าง ขาดผู้เชี่ยวชาญทางด้านเกษตร เป็นต้น

ต่อมากรมการพัฒนาชุมชนก็ได้มีนโยบายใหม่เกี่ยวกับศูนย์ฯ กล่าวคือในปี ๒๕๒๒ ก็ได้ปรับปรุงโครงสร้างการดำเนินงานศูนย์ฯ เสียใหม่ โดยกำหนดให้การฝึกอบรมเยาวชนเป็นความรับผิดชอบของสำนักงานพัฒนาชุมชนเขต ๙ ส่วนการดำเนินงานภายในศูนย์ฯ เช่น การดูแลสุขภาพอนามัย สบายการบังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ศูนย์ฯ ให้ขึ้นกับจังหวัดกาญจนบุรีจากนโยบายอันนี้ก็ก่อให้เกิดผลคือ คือ

- ศูนย์ฯ สามารถมีเจ้าหน้าที่ซึ่งมีความชำนาญเฉพาะด้านจากเขตมาเป็นวิทยากรในการฝึกอบรม

- เนื่องจากว่าศูนย์ฯ มีลักษณะเป็นสถานที่ให้ความรู้ทางวิชาการอยู่แล้ว เมื่อให้ สพช. เขต ๗ ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับทางด้านวิชาการอยู่แล้ว ก็ยิ่งทำให้การขยายความรู้ทางด้านวิชาการก้าวหน้ายิ่งขึ้น

แต่ถึงอย่างไรก็มีผลเสียที่ว่า เจ้าหน้าที่จากสำนักงานพัฒนาชุมชนเขต ๗ ไม่มีอำนาจบังคับบัญชาเจ้าหน้าที่ศูนย์ฯ เพราะสายการบังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ศูนย์ฯ ขึ้นกับจังหวัด

จะเห็นว่า แผนนโยบายของกรมการพัฒนาชุมชนจะให้การดำเนินงานไปอยู่ในความรับผิดชอบของ สพช. เขต ๗ เพียงบางส่วนหรือทั้งหมด หรือให้อยู่ในความรับผิดชอบของจังหวัดกาญจนบุรีก็ตาม ศูนย์ฯ ก็ไม่มีเจ้าหน้าที่ประจำซึ่งมีความชำนาญเฉพาะด้าน เช่น ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเกษตร ทางก่อสร้าง ช่างยนต์ จากสาเหตุนี้เองทำให้การดำเนินงานของศูนย์ฯ ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร นอกจากนี้ก็ส่งผลให้การจัดการของศูนย์ฯ ยังไม่เป็นระเบียบ และทำให้การฝึกอบรมบางหลักสูตรยังทำไม่ได้หรือทำได้ไม่ก็เท่าที่ควร เพราะขาดเจ้าหน้าที่ประจำซึ่งมีความชำนาญเฉพาะด้าน และประการที่สำคัญคือ มีผลต่องบประมาณที่ได้รับเพราะเมื่อไม่มีเจ้าหน้าที่ที่แท้จริงจึงไม่เป็นหน่วยราชการที่สมบูรณ์แบบ กังนัั้น การบริหารงานของศูนย์ฯ มีบ่อยครั้งที่ประสบปัญหาเกี่ยวกับการขาดแคลนงบประมาณจึงไม่สามารถปรับปรุงอาคารต่าง ๆ ให้ดีได้ อาคารหลายหลังจึงเป็นอาคารชั่วคราว ซึ่งทรุดโทรมมาก ยังมีได้รับการก่อสร้างขึ้นใหม่

๑ สัมภาษณ์ คร.ไพรัตน์ เคะระรินทร์, รักษาการในตำแหน่ง รองอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน, วันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๒๓

คณะกรรมการดำเนินงานของศูนย์ฯ (ประจำปี ๒๕๒๓)

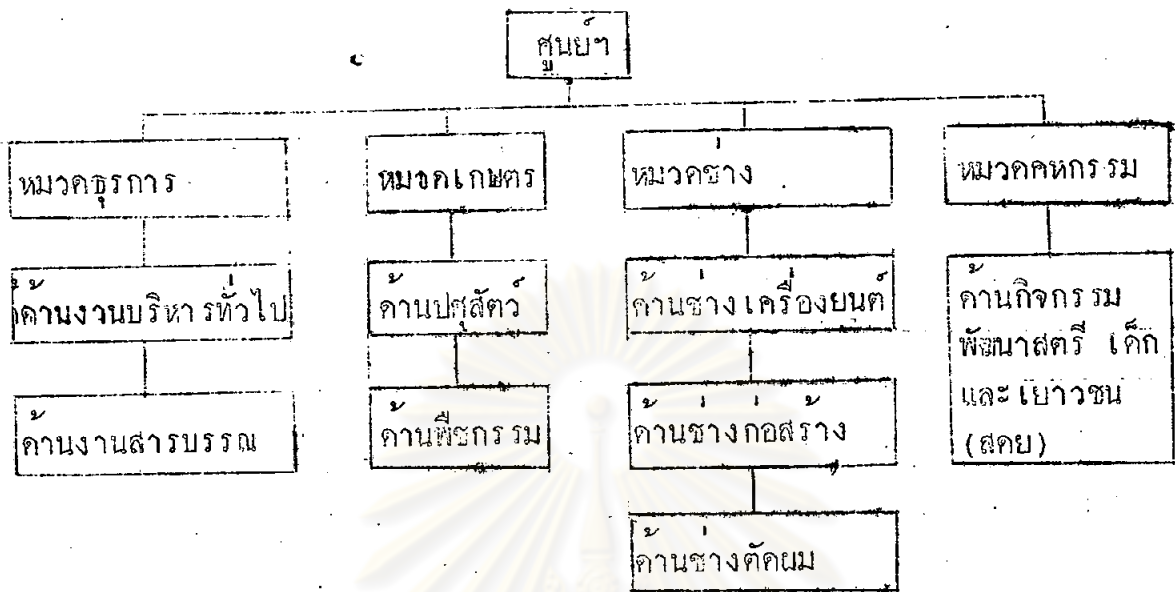
เดิมศูนย์พัฒนาอาชีพหนองบัวขึ้นตรงต่อนายอำเภอเมืองกาญจนบุรี
เช่นเดียวกับศูนย์ฯ อื่น ๆ แต่ต่อมาเพื่อให้การดำเนินงานคล่องตัวยิ่งขึ้น จึงให้ศูนย์ฯ
ขึ้นตรงต่อผู้ว่าราชการจังหวัดกาญจนบุรี

ผู้ว่าราชการจังหวัดกาญจนบุรี	ประธาน
พัฒนาการจังหวัดกาญจนบุรี	รองประธานกรรมการ
คณะกรรมการสภาตำบลหนองบัว	กรรมการ
ผู้ปกครองศูนย์พัฒนาอาชีพหนองบัว	กรรมการและเลขานุการ

การแบ่งส่วนราชการ (ประจำปี ๒๕๒๓)

ศูนย์ฯ ได้จัดแบ่งส่วนราชการต่าง ๆ เพื่อความสะดวกในการบริหาร
งานออกเป็น ๔ หมวด คือ

- (๑) หมวดธุรการ รับผิดชอบงานด้านธุรการ งานสารบรรณ ตลอดจน
งานดูแลความเรียบร้อยภายในศูนย์ฯ
- (๒) หมวดเกษตร รับผิดชอบงานทางด้านเกษตรทั้งหมด ซึ่งใน
หมวดเกษตรก็แบ่งออกเป็น ๒ ฝ่าย คือ ด้านปศุสัตว์ และด้าน
พืชกรรม
- (๓) หมวดช่าง รับผิดชอบทางด้านช่างทั้งหมด ซึ่งในหมวดช่างนี้ก็
แบ่งออกเป็น ๓ ด้าน คือ ช่างเครื่องยนต์ ช่างก่อสร้าง ช่างตัดผม
- (๔) หมวดคหกรรมศาสตร์ รับผิดชอบงานด้านคหกรรมศาสตร์ อันได้
แก่งานด้านอาชีพสตรี เช่น ตักเย็บเสื้อผ้า ศิลปประดิษฐ์ เป็นต้น

อัตรากำลัง เจ้าหน้าที่ศูนย์ฯ ประกอบด้วย ข้าราชการซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของกรมพัฒนาชุมชนจำนวน ๕ คน เป็นข้าราชการระดับ ๔, ๑ คน ระดับ ๓, ๒ คน ระดับ ๒, ๒ คน เป็นอาสาพัฒนา ๒ คน ลูกจ้างประจำ ๓ คน รวมทั้งสิ้น ๑๐ คน บรรดาข้าราชการที่ประจำอยู่ที่ศูนย์ฯ นี้ ทุกคนเป็นเจ้าหน้าที่ของกรมการพัฒนาชุมชน ซึ่งประจำอยู่ตามอำเภอต่าง ๆ ในเขตจังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งมีคำสั่งให้มาปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์ฯ โดยยืมตัวมาจากอำเภอเมือง อำเภอท่ามะกา และอำเภอพนมทวน

สำหรับการแบ่งหน้าที่การทำงานเพื่อสะดวกแก่การบริหารงานและการบังคับบัญชาศูนย์ฯ ได้จัดแบ่งหน้าที่ดังนี้

นายสิทธิศักดิ์ สิริทรัพย์
 นายวีรศักดิ์ คำภา
 นายสิทธิศักดิ์ สิริทรัพย์
 น.ส.สุภจรรยา ดวงชะอุม
 นายวีรศักดิ์ คำภา
 นายสันติ ตันศิริวัฒน์

ผู้ปกครองศูนย์ฯ
 ผู้ช่วยผู้ปกครองศูนย์ฯ
 หัวหน้าหมวดเกษตร
 หัวหน้าหมวดธุรการ
 หัวหน้าคณาช่างก่อสร้าง
 หัวหน้าคณาช่างยนต์

น.ส. ศุภจรรยา กวงระดม
นายวิทยา ยิ้มแย้ม

หัวหน้างาน สคย.
ผู้ช่วยหัวหน้างานช่างก่อสร้าง
ผู้ช่วยหัวหน้างานช่างยนต์

น.ส. เขมรศมี วงศ์สุระ
(อาสาพัฒนา)

ผู้ช่วยหัวหน้างาน สคย.

น.ส. ศศิวิมล เก๊กซาค
(อาสาพัฒนา)

ผู้ช่วยหัวหน้าหมวดธุรการ

นายมดเตี๋ย ไร่แท้

ลูกจ้างประจำ

นายมดศิริ ไร่แท้

ลูกจ้างประจำ

นางรำพึง ยิ้มมี

ลูกจ้างประจำ

จากการแบ่งหน้าที่ผู้เขียนพบว่า ตำแหน่งหัวหน้าหมวดต่าง ๆ นั้น ไม่มี
เจ้าหน้าที่ประจำ อันใดแก่ หัวหน้าหมวดช่าง หัวหน้าหมวดธุรการ หัวหน้าหมวดคหกรรม
หัวหน้าหมวดเกษตร (ผู้ปกครองศูนย์ฯ ทำหน้าที่หัวหน้าหมวดเกษตรไปคย)

อนึ่ง จากการสังเกตการณ์ของผู้เขียน พบว่าเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ของศูนย์ฯ
มีไม่พอเพียง เห็นได้ว่าเจ้าหน้าที่คน ๆ หนึ่ง เกี่ยวกันต้องรับผิดชอบงานหลายงาน เช่น
ผู้ปกครองศูนย์ฯ นอกจากดำรงตำแหน่งผู้ปกครองศูนย์ฯ แล้ว ยังดำรงตำแหน่งหัวหน้า
หมวดเกษตร น.ส. ศุภจรรยา กวงระดม ดำรงตำแหน่งทั้งหัวหน้าหมวดธุรการและหัวหน้า
งาน สคย. ด้วยในเวลาเดียวกัน เหล่านี้เป็นต้น เป็นการแสดงให้เห็นว่าศูนย์ฯ
ขาดอัตรากำลังเจ้าหน้าที่

สิ่งที่น่าสังเกตอีกประการหนึ่งในส่วนที่จัดสายการบังคับบัญชา ปรากฏว่าศูนย์ฯ
จัดสายการบังคับบัญชาไม่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน ๒๕๑๘
และหลักการบริหารงานโดยทั่ว ๆ ไป กล่าวคือ ผู้ที่มีระดับสูงควรจะเป็นผู้บังคับบัญชา
แต่ปรากฏว่า ในขณะที่ผู้ปกครองศูนย์ฯ (เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน ๓) เป็นข้าราชการ

ระดับ ๓ แต่รวมหัวหน้าคานรางก่อสร้าง (เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน ๔) ซึ่งเป็นผู้ไต่
บังคับบัญชาของบุคลากรศูนย์ฯ เป็นข้าราชการระดับ ๔ เมื่อเป็นเช่นนี้ก่อให้เกิดปัญหา
การบังคับบัญชาและทำให้ขวัญของข้าราชการไม่ดี อันนี้ผู้เขียนเห็นว่าการที่ทางจังหวัด
มีคำสั่งแต่งตั้งใครไปดำรงตำแหน่งหัวหน้าศูนย์ฯ ควรพิจารณาให้ดี นอกจากจะพิจารณา
ตามความเหมาะสมในส่วนบุคคลแล้ว ควรพิจารณาได้เหมาะสมตามระเบียบข้าราชการ
พลเรือน (๒๕๑๘) ด้วย จึงจะได้รับการยอมรับจากผู้ไต่บังคับบัญชา

งบประมาณ งบประมาณที่ค่าเนื้องานแบ่งเป็น ๒ ส่วน คือ

(๑) งบประมาณที่ค่าเนื้องานในกิจกรรมของศูนย์ฯ โดยตรง ใ้รับจาก

- องค์การบริหารส่วนจังหวัด
- เงินอุดหนุนกรมการพัฒนาชุมชน
- มูลนิธิต่าง ๆ
- ราษฎรสมทบ (มักจะเป็นแรงงาน)

งบประมาณเหล่านี้ศูนย์ฯ จะใ้ใช้ในกิจกรรมภายในศูนย์ฯ เช่น ซ่อม
แซมถนนไฟฟ้า อาคารฝึกงาน ซ่อมเครื่องมือ เป็นต้น

สำหรับงบประมาณในปี ๒๕๒๒ ศูนย์ฯ ใ้รับดังนี้

โครงการ	ราษฎรสมทบ	เงินอุดหนุนพัฒนาชุมชน		หมายเหตุ
		เสนอขอ	อนุมัติ	
- สร้างแก่อินังสำหรับเยาวชนในศูนย์	๓,๕๐๐	๑๕,๐๐๐	๑๕,๐๐๐	
- ปรับปรุงซ่อมแซมโรงฝึกงาน	-	๘,๒๒๓	๘,๒๐๐	
- สร้างที่เก็บน้ำสำหรับเลี้ยงสัตว์	-	๘,๐๐๐	๘,๐๐๐	
- การอบรมตัดเย็บเสื้อผ้า	-	๘,๐๐๐	๘,๐๐๐	
- ส่งเสริมการเลี้ยง โคพันธุ์เนื้อลูกผสม	-	๑๔,๐๐๐	๑๔,๐๐๐	

งบประมาณปี ๒๕๒๓ ศูนย์ฯ ใ้รับดังนี้

โครงการ	ราษฎรสมทบ	เงินอุดหนุนพัฒนาชุมชน		หมายเหตุ
		เสนอขอ	อนุมัติ	
ส่งเสริมการเลี้ยงสุกรพันธุ์ดี	๒,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	
ส่งเสริมการเลี้ยง โคพันธุ์เนื้อลูกผสม	๘,๐๐๐	๒๔,๐๐๐	๒๔,๐๐๐	

(๒) งบประมาณในการฝึกอบรมเยาวชน

งบประมาณประเภทนี้สำนักงานพัฒนาชุมชนเขต ๗ ได้รับการจัดสรรเงินจากกรมการพัฒนาชุมชน เพื่อทำการฝึกอบรมเยาวชน ๗ ศูนย์พัฒนาอาชีพ ต.หนองบัว อ.เมือง จ.กาญจนบุรี สำหรับปี ๒๕๒๒, ๒๕๒๓ ใ้รับอนุมัติงบประมาณสำหรับการฝึกอบรมเยาวชน ดังนี้

งบประมาณฝึกอบรมเยาวชนรุ่น ๔ (พ.ศ. ๒๕๒๒)

งบประมาณทั้งหมด ๒๓๘,๓๐๐ บาท แยกใ้ดังนี้

หมวดค่าวัสดุ เงิน ๑๓๐,๔๐๐ บาท

- ค่าเบี้ยเลี้ยงเยาวชน ๕๐ คน ๆ ละ ๒๐ บาทต่อวัน รวม ๑๒๐ วัน เป็นเงิน ๑๒๐,๐๐๐ บาท
- ค่าจ้างเหมารถยนต์ทัศนศึกษาครูงานนอกสถานที่ จำนวน ๒ ครั้ง ๆ ละ ๑,๒๐๐ บาท เป็นเงิน ๒,๔๐๐ บาท

งบประมาณดำเนินการกิจกรรมภายในศูนย์ฯ ประจำปี ๒๕๒๓ ศูนย์ฯ ใ้จัดทำให้โครงการทยอยส่งไปทางจังหวัดกาญจนบุรี ที่แสดงใ้เห็นนี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งของงบประมาณปี ๒๕๒๓ ที่ศูนย์ฯ ทำโครงการเสนอไปเท่านั้น

- ค่าซ่อมรถยนต์ที่ไว้ฝึกอบรม เป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท
- ค่าพาหนะเดินทางไปกลับ เฉลี่ยคนละ ๑๐๐ บาท จำนวน ๕๐ คน เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท

หมวดค่าตอบแทน เงิน ๑๒,๓๐๐ บาท

สำหรับวิทยากรภายนอก หรือวิทยากรท้องถิ่น จำนวน ๔๑๐ ชั่วโมง ชั่วโมงละ ๓๐ บาท เป็นเงิน ๑๒,๓๐๐ บาท

หมวดค่าวัสดุ เงิน ๘๖,๖๐๐ บาท

งบประมาณฝึกอบรมเขาวรรณ ๑๐ (๒๕๒๓)

งบประมาณทั้งหมด ๒๘๒,๒๖๕ บาท แยกได้ดังนี้

- หมวดค่าวัสดุ ๒๑๐,๖๐๐ บาท
- หมวดค่าตอบแทน ๘,๒๕๐ บาท
- หมวดค่าวัสดุ ๖๓,๔๑๕ บาท

แผนการดำเนินงานของศูนย์ฯ

ศูนย์ฯได้จัดทำแผนการปฏิบัติงานออกเป็น ๒ ประเภท คือ

๑. แผนการดำเนินงานประจำเดือน สำหรับแผนการดำเนินงานประจำเดือนนี้ เป็นแผนที่ศูนย์ฯ จัดทำขึ้นเพื่อวางโครงการและกรปฏิบัติงานในรอบเดือนหนึ่ง ๆ ว่าศูนย์ฯ จะจัดทำอะไรบ้าง

๒. แผนระยะ ๕ ปี เป็นแผนงานที่ศูนย์ฯ จัดทำขึ้นเพื่อดำเนินงานให้สอดคล้องกับระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาตำบล ๕ ปี พ.ศ. ๒๕๒๐-๒๕๒๔ แผนนี้นับได้ว่าเป็นแผนระยะยาว

การฝึกอบรมวิชาชีพแก่เยาวชน

ศูนย์ฯ มีภาระหน้าที่ในการจัดการฝึกอบรมวิชาชีพแก่เยาวชนในเขตความรับผิดชอบของสำนักงานพัฒนาชุมชนเขต ๗ (๘ จังหวัด) อันได้แก่ จังหวัดเพชรบูรณ์ นครปฐม สุพรรณบุรี กาญจนบุรี ราชบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สมุทรสงคราม และสมุทรสาคร เพื่อให้เยาวชนได้มีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพ ใ้หูจักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ การช่วยเหลือครอบครัว การเพิ่มรายได้ และการช่วยชุมชน การรวมกลุ่มเยาวชนเพื่อนักกำลังเยาวชนในการช่วยตนเอง ครอบครัว และชุมชน

๑. การคัดเลือกเยาวชน เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาชุมชนเขต ๗ ประสานงานกับพัฒนากรประจำตำบล คณะกรรมการพัฒนาหมู่บ้าน (กพม)^๑ ทำการรับสมัคร และตรวจสอบคุณสมบัติของเยาวชน จากนั้นรวบรวมใบสมัครให้คณะกรรมการสภาตำบล (กสต)^๒ พิจารณาคัดเลือกเยาวชนเข้ารับการฝึกอบรม แล้วส่งใบสมัครและรายชื่อเยาวชนผู้ผ่านการคัดเลือกให้อำเภอและจังหวัดพิจารณาให้ความเห็นชอบตามลำดับ พัฒนาการจังหวัดรวบรวมรายชื่อเยาวชนให้สำนักงานพัฒนาชุมชนเขตพิจารณาและประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิเข้ารับการฝึกอบรมต่อไป เจ้าหน้าที่จากสำนักงานพัฒนาชุมชนเขต ๗ และเจ้าหน้าที่ศูนย์พัฒนาอาชีพหนองบัว ร่วมดำเนินการคัดเลือกเยาวชนจากจังหวัดต่าง ๆ ภายในเขตความรับผิดชอบของสำนักงานพัฒนาชุมชนเขต ๗ (๘ จังหวัด) จำนวน ๕๐ คน

๒. คุณสมบัติของเยาวชนผู้เข้ารับการฝึกอบรม^๓

^๑ รายละเอียดโปรดดูระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการพัฒนาหมู่บ้านและตำบล พ.ศ. ๒๕๐๘ และ (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) พ.ศ. ๒๕๑๖ และประกาศคณะกรรมการปฏิวัติฉบับที่ ๓๒๓ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕

^๒ เรื่องเดียวกัน

^๓ ประกาศสำนักงานพัฒนาชุมชนเขต ๗ เรื่องรับสมัครเยาวชนเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพ (โปรดดูภาคผนวก ข.)

- (๑) เป็นเยาวชนชายหรือหญิง อายุระหว่าง ๑๕-๒๐ ปี
- (๒) เป็นผู้ผ่านการจัดตั้งค่ายเยาวชน
- (๓) มีความสมัครใจและได้รับการยินยอมจากผู้ปกครอง
- (๔) มีความประพฤติเรียบร้อย เป็นที่ยอมรับของ กพม และ กสศ.
- (๕) มีสุขภาพอนามัยดี ไม่เป็นโรคติดต่อ
- (๖) มีความรู้ชั้นประถมศึกษา ๔ แต่ไม่เกิน ม.ศ.๓

๓. การรับสมัคร

- (๑) ผู้สมัคร เข้ารับการฝึกอบรมต้องยื่นใบสมัครด้วยตนเองพร้อมด้วยหลักฐานมีหนังสือแสดงความยินยอมจากบิดามารดา หรือผู้ปกครอง รูปถ่ายขนาด ๒" x ๒" จำนวน ๑ รูป ต่อพัฒนากรประจำตำบล
- (๒) พัฒนากรรับใบสมัคร ตรวจสอบคุณสมบัติ รวบรวมใบสมัครให้คณะกรรมการสภาตำบลพิจารณาคัดเลือก เสนออำเภอ และจังหวัด พิจารณาความเป็นชอบ
- (๓) พัฒนาการจังหวัด รวบรวมรายชื่อและใบสมัครส่งสำนักงานพัฒนาชุมชนเขต ๙
- (๔) สำนักงานพัฒนาชุมชนเขต ๙ จะประกาศรายชื่อผู้ได้รับการคัดเลือก
- (๕) ให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครองของเยาวชนที่ได้รับการคัดเลือก เข้ารับการฝึกอบรมทำสัญญากับผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาชุมชนเขต ๙ หรือผู้ว่าราชการจังหวัดของเยาวชนที่เข้ารับการฝึกอบรม รับรองให้เยาวชนเข้ารับการฝึกอบรมจนครบหลักสูตร และชดเชยค่าเสียหายที่พึงอาจเกิดขึ้นไ้ระหว่างการฝึกอบรม*

* ไปรคภูภาคผนวก ข.

๔. การคัดเลือกเพื่อแยกสายวิชาเรียน

เมื่อเขาวชนมารายงานตัวที่ศูนย์ฯ เพื่อรับการฝึกอบรมแล้วประมาณ

๑ อาทิตย์ เขาวชนจะเรียนวิชาต่าง ๆ รวมกันทุกวิชาหลัก จากนั้นก็จะมีการทดสอบ และมีการคัดเลือกเรียนวิชาที่ตนถนัด เช่น เล็กเรียน ช่างยนต์ ช่างก่อสร้าง ช่างตัดผม เป็นต้น

๕. แนวทางการฝึกอบรม

ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะต้องอยู่ประจำนอนที่ศูนย์พัฒนาอาชีพหนองบัว และต้องทำงานด้วยตัวเองทั้งสิ้นตลอดระยะเวลา ๔ เดือน ที่ทำการฝึกอบรม

๖. เครื่องแต่งกาย

กางเกงขายาวสีกรมท่าหรือสีน้ำเงิน เสื้อแขนยาวคอเชิ้ตสีฟ้า หรือสีน้ำเงิน หน่อกษายติดเครื่องหมายเขาวชนแห่งชาติ รองเท้าสีค่า

สำหรับค่าใช้จ่ายในการคัดเลือกผู้นำประมาณคนละ ๑๕๐-๒๐๐ บาท ทางราชการจะเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายให้^๒

๗. ค่าใช้จ่าย

ทางราชการเป็นผู้ออกค่าอาหารสำหรับเขาวชนคนละ ๒๕ บาท/ต่อวัน เป็นค่าอาหาร ๓ มื้อ นอกจากนั้นค่าวัสดุอุปกรณ์ประกอบการฝึกงานของเขาวชนในแต่ละหมวดวิชาทางราชการก็ออกค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ให้เช่นกัน

๑ ระยะเวลาไม่แน่นอน บางครั้งก็ ๒ เดือน ขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่เขาวชนเลือกแต่ละงบประมาณที่ไ้รับ แต่เป้าหมายเดิมของกรมการพัฒนารัฐมนนั้นกำหนดระยะเวลาฝึกอบรมเขาวชนรุ่นละ ๒ เดือน

๒ สัมภาษณ์ นางรุจิรัตน์ สังข์สัตยญาติ, หัวหน้าฝ่ายพัฒนาเขาวชน, สำนักงานพัฒนารัฐมนเขต ๗, เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๒๓

๘. วิทยากรในการฝึกอบรม

วิทยากรในการฝึกอบรมหรือเรียกว่าครูฝึกอบรมนั้น ศูนย์ฯ มีวิทยากร

๓ ประเภท คือ (จากการสังเกตของผู้เขียน)

๑. วิทยากรซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ฯ
๒. วิทยากรซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่วิชาการจากอำเภอ จังหวัด สำนักงานพัฒนาชุมชนเขต ๗
๓. วิทยากรจากบุคคลภายนอก วิทยากรประเภทนี้ศูนย์ฯ จ้างมาเป็นครั้งคราว เช่น อาจติดต่อกับสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน จังหวัดกาญจนบุรี จากวิทยาลัยเกษตรกรรม หรืออาจจะเป็นราษฎรในท้องถิ่นซึ่งมีความรู้ความชำนาญทางด้านใดด้านหนึ่ง โดยเฉพาะ เช่น ครูฝึกช่างตัดผม ก็ติดต่อกับราษฎรในจังหวัดกาญจนบุรี. โดยวิทยากรเหล่านี้จะมีค่าตอบแทนเป็นชั่วโมง ๆ ละ ๓๐ บาท

๙. ภารกิจในแต่ละวันของ เยาวชน

- ๕.๓๐ น. ตื่นนอน
- ๖.๐๐ น. กายบริหาร
- ๖.๓๐ น. เริ่มกิจกรรมส่วนตัว
- ๗.๔๕ น. เขาแถวเคารพธงชาติ กล่าวคำปฏิญาณและฝึกการพูด
- ๘.๐๐ น. รับประทานอาหารเช้า
- ๘.๔๕ น. เขาห้องเรียน อบรมวิชาความรู้ทั่วไป (เรียนรวม)
- ๙.๐๐ น. แยกหมวดวิชาเรียน ตามที่เยาวชนเลือกวิชาชีพ
- ๑๒.๐๐ น. รับประทานอาหารกลางวัน
- ๑๓.๐๐ น. เรียนภาคบ่าย
- ๑๖.๐๐ น. เลิกเรียน
- ๑๗.๔๕ น. เขาชูธงชาติลง
- ๑๘.๐๐ น. รับประทานอาหารเย็น

๒๐.๐๐ น. สวคมนต์

๒๒.๐๐ น. เขานอน

หมายเหตุ วันพุธ, เสาร์ มีสันทนาการ ตั้งแต่ ๑๗.๐๐ - ๒๑.๐๐ น.

๑๐. จำนวนเขาวงกตที่ผ่านการฝึกอบรมจากศูนย์ฯ

นับตั้งแต่ศูนย์ฯ เปิดอบรมวิชาชีพให้แก่เขาวงกตครั้งแรก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๕ จนถึงปัจจุบันนี้ (๒๕๒๓) มีจำนวนเขาวงกตที่เข้ารับการฝึกอบรมจาก ศูนย์ฯ เป็นจำนวน ๑๐ รุ่น ดังนี้

รุ่น	พ.ศ.	จำนวน
๑	๒๕๑๕	๒๗
๒	๒๕๑๖	๒๔
๓	๒๕๑๖-๒๕๑๗	๓๑
๔	๒๕๑๗	๓๖
๕	๒๕๑๘	๒๙
๖	๒๕๑๙	๓๓
๗	๒๕๒๐	๔๕
๘	๒๕๒๑	๕๐
๙	๒๕๒๒	๕๕
๑๐	๒๕๒๓	๕๐
	รวม	๓๗๓

๑๑. หลักสูตรการฝึกอบรมของศูนย์ฯ

หมวดการศึกษาทั่วไป

- ภาษาไทย

- คณิตศาสตร์

- สังคมศึกษา
- งานอาสาสมัคร
- สุขศึกษาและพลานามัย
- การสหกรณ์
- การพัฒนาชุมชน
- การปกครองตามระบอบประชาธิปไตย

หมวดเกษตร

ค่านปศุสัตว์ แบ่ง เป็น

- การเลี้ยงโคพันธุ์เนื้อ
- การเลี้ยงสุกร
- การเลี้ยงไก่พันธุ์เนื้อ
- การผสมอาหารสัตว์
- การปลูกพืชอาหารสัตว์
- การรักษาและป้องกันโรคสัตว์
- การผสมเทียมโค

ค่านพืชกรรม แบ่งออกเป็น

- การปลูกพืชไร่
- การปลูกพืชผักสวนครัว
- การปลูกไม้ผล
- การปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ
- คื่นและปุย
- ศัตรูพืช
- การถนอมอาหาร

หมวดช่าง

ช่างก่อสร้าง

ช่างเครื่องยนต์

ช่างตัดผม

หมวดคหกรรม

ฝ่ายกิจกรรมพัฒนาสตรีเด็กและเยาวชน

หลักการสอนหมวดเกษตร แบ่งออกเป็น ๒ ฝ่าย คือ ฝ่ายเกษตรและฝ่ายปศุสัตว์

๑. ด้านปศุสัตว์ มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

ก. เพื่อเป็นการสาธิตให้ราษฎรผู้เลี้ยงสัตว์ได้รู้จักกับพันธุ์สัตว์ต่าง ๆ และเป็นการกระตุ้นให้เห็นความสำคัญของการเลี้ยงสัตว์

ข. เพื่อให้ราษฎรผู้เลี้ยงสัตว์ได้รู้จักวิธีการเลี้ยงสัตว์ที่ถูกหลักวิชาการ เช่น การบำรุงรักษาพันธุ์ การปรับปรุงพันธุ์ การป้องกันโรค การสุขาภิบาล การเลี้ยงดูและการจัดการทั่วไป

ค. เพื่อเป็นแหล่งแพร่พันธุ์สัตว์พันธุ์ดี ที่สามารถให้ผลผลิตสูงและเหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น

ง. เพื่อเป็นแหล่งฝึกฝนและอบรมค่านิยมวิชาการแก่เยาวชนและราษฎรผู้สนใจอาชีพการเลี้ยงสัตว์

จ. เพื่อเป็นตลาดกลางของการจำหน่ายสัตว์ โดยส่งเสริมให้มีการดำเนินงานในรูปแบบของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์

ฉ. เป็นแหล่งค้นคว้าและข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อกิจการการเลี้ยงสัตว์

ค่านปลุสค์ว แแบ่งออกเป็น

กฎเลี้ยงไก่ มีแนวทางให้เข้ารับการฝึกอบรมได้เรียนรู้การจัดการต่าง ๆ เกี่ยวกับไก่พันธุ์เนื้อ ตั้งแต่การรับลูกไก่เข้ามาเลี้ยงจนถึงการจำหน่าย ซึ่งทางศูนย์ฯ จะจัดหลักสูตรให้มีการฝึกอบรมเกี่ยวกับการเลี้ยงดังต่อไปนี้

- การจับซื้อลูกไก่จากตลาด
- การกกและให้อาหารลูกไก่
- การตัดปากไก่
- การทำวัคซีนป้องกันโรคแก่ลูกไก่
- การให้อาหารและการเลี้ยงไก่รุ่น
- การจัดการค่านโรงเรือนและสุขาภิบาลทั่ว ๆ ไป
- การเลี้ยงขุนไก่ที่จะออกจำหน่าย
- การจำหน่ายไก่ที่ถึงอายุ

การเลี้ยงสุกร พันธุ์สุกรที่ราษฎรเลี้ยงเป็นส่วนใหญ่และนิยมเลี้ยงกันทั่วไป คือ พันธุ์ลาจไวท์ ดูรอกเจอร์ซี อเมริกันแลนเรค ทางศูนย์ฯ จะให้บริการผสมพันธุ์โดยผู้เลี้ยงสุกรจะตองนำแม่พันธุ์สุกรที่เป็นสัตว์มารับการผสมพันธุ์จากพ่อพันธุ์จากทางศูนย์ฯ โดยไม่คิดค่าบริการ ค่านการฝึกอบรม จะได้รับความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงสุกรดังต่อไปนี้

- การจัดการค่านโรงเรือน
- การให้อาหาร การสุขาภิบาลและการจัดการทั่ว ๆ ไป
- การป้องกันโรคและการปฐมพยาบาล
- การเลี้ยงขุนเพื่อส่งออกตลาด
- การผสมพันธุ์และการปรับปรุงพันธุ์
- การเลี้ยงดูพ่อพันธุ์และแม่พันธุ์

การเลี้ยงโค มีวัตถุประสงค์ที่จะให้ราษฎรเลี้ยงโคพันธุ์เนื้อลูกผสม
 กั้นนั้น ศูนย์ฯ จึงมีปริมาณการผสมเทียมโคพันธุ์พื้นเมือง โดยใช้น้ำเชื้อผสมตามกรรม
 วิธี น้ำเชื้อนี้ได้รับการสนับสนุนจากโครงการขยายพันธุ์สัตว์ ก.ร.ป.กลาง ในการ
 สนับสนุนให้เป็นน้ำเชื้อพันธุ์ต่าง ๆ เช่น พันธุ์อเมริกันบรามันท์ แชนตาเทอร์กูคิส
 ซาโรเลย์ เป็นต้น ผู้เข้ารับการศึกษาอบรมจะได้รับความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงโคดังนี้

- การปรับปรุงและการบำรุงพันธุ์โค
- การจัดโรงเรือนและคอกกรรมวิธีต่าง ๆ
- การผสมเทียมโคด้วยน้ำเชื้อชนิดแช่แข็ง
- การจัดทำแปลงหญ้า แหล่งน้ำ และการให้อาหาร
- การสุขาภิบาลและการจัดการต่าง ๆ
- การป้องกันโรคและการปฐมพยาบาล
- การตลาด

๒. งานพืชกรรม แบ่งออกเป็น

วิชาพืชไร่ เพื่อให้เยาวชนได้รู้ถึงความสำคัญของพืชไร่ปัจจัย
 และสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโต การปลูกพืชที่สำคัญในท้องถิ่น เลือกที่
 และวิธีปลูก การบำรุงรักษา การเก็บเกี่ยว การนำส่งตลาดและการจำหน่าย

วิชาไม้ผล เพื่อให้เยาวชนได้มีความรู้ความเข้าใจในการปลูก
 ไม้ผล การคัดเลือกพันธุ์ การเตรียมดิน การปฏิบัติและการดูแลรักษา การจำหน่าย
 และการตลาด

วิชาพืชผักสวนครัว เพื่อให้มีการเข้าใจถึงความสำคัญของสวนผัก
 การแบ่งประเภทสวนผัก การเลือกหัวสวนผัก การปฏิบัติดูแลรักษา การปลูกผักที่สำคัญ
 ในท้องถิ่น การจำหน่ายและการตลาด

วิชาไม้คอกไม้กระถาง เพื่อให้เห็นความสำคัญของไม้คอกไม้
กระถาง และประโยชน์ ๓ ประการของไม้คอกไม้กระถางที่ปลูก การปลูกไม้กระถาง การปลูก
ไม้ตัดดอก การทำสนามหญ้า และการจัดสวนแบบต่าง ๆ

วิชาดินและปุ๋ย เพื่อให้เรียนรู้หลักเบื้องต้นของดิน ส่วนประกอบ
ของดิน ความอุดมสมบูรณ์ของดิน แร่ธาตุอาหารของพืช การบำรุงรักษาและปุ๋ยชนิดต่าง ๆ

วิชาเกี่ยวกับศัตรูพืช เพื่อให้เยาวชนได้เข้าใจประเภทต่าง ๆ
ของศัตรูพืช หลักและวิธีป้องกันกำจัดศัตรูพืช กฎหมายและพระราชบัญญัติต่าง ๆ เกี่ยว
กับศัตรูพืช

การเพาะเห็ดชนิดต่าง ๆ

วิชาการขยายพันธุ์พืช เพื่อให้เยาวชนได้รู้จักการขยายพันธุ์พืช
โดยวิธีต่าง ๆ การทดสอบความงอกของเมล็ด

การถนอมอาหาร เพื่อให้เยาวชนได้รู้จักวิธีการถนอมอาหาร
ต่าง ๆ ให้รู้จักนำผลิตภัณฑ์เหลือใช้มาเก็บรักษา

หมวดช่าง แบ่งออกเป็น

ช่างก่อสร้าง ผู้ที่จะเป็นช่างก่อสร้างที่ดีได้นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่
จะต้องเรียนรู้และมีความเข้าใจเกี่ยวกับงานก่อสร้าง ตลอดจนการใช้เครื่องมือที่ทันสมัยและประหยัดเวลาในการก่อสร้าง นอกจากนั้นต้องหาความรู้ในงานเป็นเรื่อง
สำคัญที่จะต้องชวนชวนฝึกหัดปฏิบัติในวิชาสมัยใหม่เพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์

การฝึกอบรมวิชาชีพแก่เยาวชนในขั้นนี้ เราจะฝึกแบบความรู้ในขั้น
พื้นฐานหรือขั้นต้น เพราะว่าเยาวชนที่จะมาเข้ารับการฝึกอบรมนั้น ส่วนมากเรียนจบ
ชั้นประถมศึกษา แต่เมื่ออบรมจบไปแล้วก็ไปหาประสบการณ์และความชำนาญจากภายนอกต่อไป

วิชาช่างก่อสร้าง แบ่งออกเป็น

๑. งานไม้

- ฝึกใช้เขาวงกตไขว้จัดการใช้ไม้ต่าง ๆ ในการก่อสร้างหรืองานครุภัณฑ์ ว่าควรใช้ไม้อะไร และมีกี่ประเภท
- ฝึกใช้เครื่องมือเครื่องใช้ทั้งเครื่องมือแบบเก่าและแบบใหม่ ตลอดจนเครื่องมืออุตสาหกรรม
- ฝึกการใช้เครื่องมือและเครื่องจักรกลทุนแรงสมัยใหม่ ตลอดจนการรักษาและป้องกันอันตรายต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นได้ในการใช้
- ฝึกงานการไสไม้ บากหน้าไม้แปรต่าง ๆ เจาะรูเคียว
- ไม้ การเลื่อยไม้ ฯลฯ
- การใช้ตะปูในงาน ในการปฏิบัติงานควรปฏิบัติให้ถูกต้อง
- ฝึกใช้ปฏิบัติงานง่าย ๆ ซึ่งสามารถจะนำไปสร้างหรือทำในบ้านของตนเองได้ เช่น การทำโต๊ะ เก้าอี้ เตียงนอน ชุดรับแขก ตู้ยา ฯลฯ
- งานอื่น ๆ

๒. งานปูน

- ฝึกใช้เครื่องมือเครื่องมือเครื่องใช้ วัสดุปฏิบัติงานปูน
- ฝึกการใช้เครื่องมือต่าง ๆ
- ฝึกการผสมปูน ก่ออิฐ ถูปูน ฉาบปูน
- ฝึกการผูกเหล็ก ตัดเหล็ก คัดเหล็ก หล่อแบบต่าง ๆ เช่น แบบเสา เป็นต้น เทพื้นคอนกรีต ฯลฯ
- งานอื่น ๆ

๓. งานประติมากรรม

- ฝึกใช้ประติมากรรม สิ่งของต่าง ๆ จากไม้

- ฝึกประดิษฐ์จากไม้ต่าง ๆ ทำเป็นของใช้ของประดับ
- ฝึกสอนให้รู้จักการใช้สีน้ำ สีน้ำมัน สีพลาสติก
- อื่น ๆ

งานช่าง เครื่องยนต์

มีวัตถุประสงค์ที่จะฝึกอบรมเยาวชนให้เรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎี และปฏิบัติ เพื่อที่จะให้เยาวชนมีความรู้และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

วิชาช่างยนต์แบ่งขั้นตอนการฝึกอบรมไว้ดังนี้

- (๑) ชนิดของ เครื่องยนต์
 - เครื่องยนต์ดีเซล - เครื่องยนต์แก๊สโซลีน
- (๒) ลักษณะการทำงานของ เครื่องยนต์
 - ชนิด ๒ จังหวะ - ชนิด ๔ จังหวะ
- (๓) อุปกรณ์และเครื่องมือที่จะต้องใช้ และจะต้องเรียนรู้
- (๔) ชิ้นส่วนประกอบต่าง ๆ ของเครื่องยนต์
 - ชิ้นส่วนที่เคลื่อนที่ - ชิ้นส่วนที่อยู่กับที่
- (๕) ระบบไฟฟ้าในรถยนต์
 - ระบบแสงสว่าง - ระบบไฟซาร์ท
 - ระบบสตาร์ท - ระบบจุดระเบิด
- (๖) ระบบเชื้อเพลิงและสารหล่อลื่น
 - น้ำมันเบนซิน - น้ำมันดีเซล - จารบี
 - น้ำมันเครื่อง
- (๗) ระบบระบายความร้อน
 - ระบายความร้อนควายน้ํา - ระบายความร้อนควายอากาศ

(๘) ระบบส่งกำลัง

- คลัช - เกียร์ - ขอยท์ - เฟืองกลาง - เฟืองท้าย
- ล้อ - ระบบพาล้อ

(๙) ระบบบังคับเลี้ยว

- การขันซี - ปฏิบัติการขันซีรถยนต์

(๑๐) ปฏิบัติการเชื่อม

- เชื่อมไฟฟ้า - เชื่อมแก๊ส

งานช่างตัดผม

มีวัตถุประสงค์ในการฝึกอบรมทั้งทางทฤษฎี-ปฏิบัติ สามารถนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและต่อชุมชน การฝึกอบรมมีดังนี้

- ทฤษฎีเบื้องต้น การใช้และการบำรุงรักษาเครื่องมือ
- ทรงผมแบบต่าง ๆ
- การฝึกปฏิบัติตัดแต่งทรงผมภายในสถานที่โดยใช้ชอล์กเป็นหุ่น
- การบริการตัดผมภายนอกสถานที่ และตามโรงเรียนต่าง ๆ โดยใช้หุ่นจริง
- แนะนำมารยาทช่างตัดผมว่าประกอบด้วย

(๑) ความสะอาด

(๒) มีมารยาท

(๓) ใจเย็น

(๔) มีฝีมือ

(๕) ความใจสุกค่า

หมวดคหกรรมศาสตร์

สำหรับหมวดนี้ศูนย์ฯ จะดำเนินการฝึกอบรมให้แก่เยาวชนสตรีในส่วนที่เกี่ยวกับงานตัดเย็บเสื้อผ้า งานศิลปะประดิษฐ์ โดยอบรมทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

วิชาตัดเย็บเสื้อผ้า โคนแบ่งขั้นตอนการฝึกอบรมไว้ดังนี้

- ๑. กางเกงจีน
- ๒. กระโปรงชุดคนละท่อน
- ๓. เสื้อตามแบบที่ต้องการ
- ๔. กระโปรงจีบรอบตัว, กระโปรงทวิสต์
- ๕. เสื้อปกเชิ้ต
- ๖. เสื้อปกฮาวาย
- ๗. เสื้อบักบัว กลม คีเกิร์ต แขนพอง
- ๘. เสื้อปกกล้วยหอม
- ๙. เสื้อโปโลปกในตัว
- ๑๐. เสื้อมอฮอม
- ๑๑. เสื้อนักเรียน
- ๑๒. กระโปรงนักเรียน
- ๑๓. กางเกงขาสั้น
- ๑๔. กางเกงขามาว
- ๑๕. เสื้อเชิ้ตแขนยาว

วิชาศิลปประดิษฐ์ โคนแบ่งขั้นตอนการฝึกอบรมไว้ดังนี้

- ๑. ประดิษฐ์ดอกไม้จากผ้า และกระดาษ
- ๒. ประดิษฐ์ของใช้จากเศษวัสดุ

สรุป

ศูนย์พัฒนาอาชีพ ต.หนองบัว เป็นสถาบันซึ่งให้การฝึกอบรมเยาวชนชาย และหญิงมาตั้งแต่ปี ๒๕๑๕ จนถึงปัจจุบันรวม ๑๐ รุ่น เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนมีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพ อันจะเป็นประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติในที่สุด

การฝึกอบรมของศูนย์ฯ ระยะแรกก็รับนิคมชอบเยาวชนภายในเขตจังหวัด กาญจนบุรี เท่านั้น ต่อมาชื่อเสียงของศูนย์ฯ ใกล้เคียงแพร่ออกไปจึงต้องรับนิคมชอบกว้างขวางขึ้นตามลำดับ ปัจจุบันนี้ต้องรับนิคมชอบฝึกอบรมอาชีพเยาวชนในความรับผิดชอบของสำนักงานพัฒนาชุมชนเขต ๗ รวม ๔ จังหวัด อันได้แก่ เพชรบุรี สุพรรณบุรี กาญจนบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สมุทรสาคร สมุทรสงคราม นครปฐม ราชบุรี เมื่อภาระหน้าที่ของศูนย์ฯ ขยายมากขึ้น จึงจำเป็นต้องมีอยู่เองที่ศูนย์ฯ จะต้องมีอัตรากำลัง มีการจัดองค์การที่ดี และมีงบประมาณที่เพียงพอลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้ศูนย์ฯ ต้องประสบปัญหาอยู่บ้าง ซึ่งผู้เขียนจะโคชี้ให้เห็นในบทที่ ๔ ต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย